

2021

**Cap a la neutralitat climàtica.
Compromesos amb un
desenvolupament sostenible.**

PRESENTACIÓ

El 25 de setembre de 2015 les Nacions Unides van adoptar l'Agenda 2030 per a un nou model de desenvolupament sostenible. Disset objectius amb un compromís per eradicar la pobresa, conservar el planeta i garantir la prosperitat. Objectius per a "Transformar el món".

El 28 de novembre de 2018 la Comissió Europea va presentar la seva visió estratègica per al 2050, per assolir "una economia pròspera, moderna, competitiva i neutra des del punt de vista climàtic". Amb l'aprovació del Pacte Verd Europeu s'han assentat les bases perquè la Unió Europea estableixi un desenvolupament econòmic respectuós amb el medi natural i un ambiciós programa per lluitar contra els efectes del canvi climàtic.

Des de Foment som conscients que ens trobem davant una emergència ecològica que engloba quatre tipus de crisis: climàtica, de biodiversitat, de recursos i de contaminació.

La situació d'emergència en la que ens trobem obliga a un ferm compromís dels sectors econòmics, industrials i productius amb un nou model de desenvolupament, més sostenible i més inclusiu.

Cal mostrar aquest compromís de les empreses amb un desenvolupament sostenible, que sorgeix de la conscienciació en la sostenibilitat dels sistemes productius i de consum. Les empreses són imprescindibles per a poder assolir els objectius de desenvolupament sostenible i cal participar de la presa de decisions i en la definició de l'estratègia de la societat.

Volem definir els compromisos de la nostra proposta per a l'assoliment d'un model de desenvolupament sostenible que permeti garantir el progrés social i econòmic amb manteniment dels ecosistemes i la biodiversitat per deixar a les futures generacions un planeta millor.

COMPROMISOS

- COMPROMÍS 1: Objectiu neutralitat climàtica 2050**
- COMPROMÍS 2: Descarbonització de l'economia**
- COMPROMÍS 3: Transició energètica a fonts renovables**
- COMPROMÍS 4: Eficiència energètica**
- COMPROMÍS 5: Economia Circular**
- COMPROMÍS 6: Mobilitat sostenible**
- COMPROMÍS 7: Biodiversitat i recursos naturals**
- COMPROMÍS 8: Agenda urbana i agenda rural**
- COMPROMÍS 9: Finançament i col·laboració publicoprivada**
- COMPROMÍS 10: Agenda 2030**

COMPROMÍS 1: Objectiu neutralitat climàtica 2050

Neutralitat climàtica significa assolir un balanç zero en les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH). Cal treballar per la reducció d'emissions en la indústria, el transport o la generació d'energia, però també per compensar les emissions que inevitablement es seguiran produint.

La prioritat màxima ha de ser la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, acompanyada de l'absorció d'aquella part de les emissions que no es puguin arribar a eliminar, potenciant la gestió dels ecosistemes naturals que intrínsecament absorbeixen carboni així com les tecnologies de captura, emmagatzematge i ús de carboni o la conversió del mateix en combustibles líquids o gasosos.

- *Promoure que les empreses realitzin inventaris anuals d'emissions, la seva publicació i la informació sobre les emissions associades als productes, serveis o activitats que ofereixen.*
- *Afavorir aquells sectors que poden impulsar les iniciatives i tecnologies de captura d'emissions de CO2 com base per l'assoliment dels objectius 2050 de la UE.*
- *Reconeixement del sector forestal en el seu paper d'embornal sostenible de CO2 permetent la introducció al mercat de drets d'emissió, els drets generats per l'absorció de CO2 de l'activitat forestal i agrícola.*

COMPROMÍS 2: Descarbonització de l'economia

El pla de recuperació europeu contempla els plans de descarbonització com un eix imprescindible per assegurar un continent climàticament responsable i una societat més resilient enfront al canvi climàtic.

Els sectors responsables de més emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) a Catalunya, van ser el sector industrial amb un 31%, el transport amb un 29%, sector energètic amb un 14% i agricultura i ramaderia amb un 12% (Font: GENCAT- Dades 2018). A Espanya, el transport amb un 27%, el sector industrial amb un 19,9%, la generació electricitat amb un 17,8% i agricultura amb un 11,9% (Font: MITERD-Dades 2018).

La reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle requereix d'una descarbonització de tota la societat en general, amb un rol rellevant per la indústria, el transport i la generació i utilització d'energia.

- *Promourem la descarbonització dels sectors productius i econòmics, com una eina principal per a la reducció de GEH, tant en els sectors ETS com en els sectors difusos.*
- *Cal revisar el model energètic i industrial en dos grans àmbits: la transició energètica a fonts renovables i la implantació de criteris de circularitat en els processos productius.*
- *S'ha de garantir un procés de transició ecològica amb els instruments i les velocitats adequades per cada sector, ja que el procés de descarbonització no pot ser homogeni als diferents sectors industrials i ha de mantenir la competitivitat*

empresarial, especialment en l'entorn europeu, el manteniment de llocs de treball i evitar la deslocalització de la producció.

COMPROMÍS 3: Transició energètica a fonts renovables

A nivell europeu, l'energia -generació i utilització-, és la responsable del 80,70% de les emissions de GEH. L'agricultura hi contribueix amb un 8,72%, els processos industrials i l'ús de productes amb un 7,82% i la gestió de residus amb un 2,75%. (Font: UE- Dades 2017).

La transició energètica significa passar del model de generació i consum energètic actual, a un model productiu i social més sostenible, considerant la generació d'energia de fonts renovables com vector prioritari.

Aquesta transició s'hauria de fer d'una manera justa i equilibrada per evitar la pèrdua de competitivitat en els sectors industrials i per no perjudicar la població i els territoris més dependents dels combustibles d'origen fòssil.

La transició energètica a fonts renovables és un objectiu principal, que hauria de basar-se en els següents principis:

- *Objectiu de generació 100% renovable en energia elèctrica.*
- *Fixar un horitzó en la generació renovable per a usos tèrmics, tot cercant sinergies amb els recursos propis del territori.*
- *Desenvolupament de l'hidrogen com a vector energètic del futur, tant pel seu ús industrial com en el de la mobilitat.*
- *Foment dels gasos renovables per a les instal·lacions industrials d'alta demanda de potència energètica.*

COMPROMÍS 4: Eficiència energètica

La transició energètica a fonts renovables ha d'anar acompanyada d'un ús eficient de l'energia. És important reduir la intensitat energètica i realitzar un consum eficient dels recursos energètics.

L'eficiència energètica s'ha de cercar tant en l'àmbit industrial com en el de l'edificació residencial i terciària.

- *Foment de l'eficiència energètica en la indústria, incrementant l'ús de les energies renovables, potenciant la co-generació i l'autoconsum energètic.*
- *Orientar les empreses en la direcció de cercar l'eficiència energètica en tot els seu procés productiu i activitat econòmica.*
- *Impulsar els sistemes de xarxes tancades de distribució d'energia elèctrica per al subministrament d'electricitat en grans polígons industrials*
- *Potenciar plans de rehabilitació energètica en edificis, tant en l'àmbit de la millora d'instal·lacions i estructures existents, com en la implantació de sistemes de generació d'energia per autoconsum i per la seva distribució en xarxa, per tendir a edificis energèticament neutres.*

- *Establir criteris d'emissions zero en edificis de nova planta.*
- *Digitalització de xarxes de distribució d'energia elèctrica que permeti una optimització*

COMPROMÍS 5: Economia Circular

L'assoliment d'un desenvolupament sostenible va intrínsecament vinculat a un canvi de model productiu. Cal passar d'un model lineal basat en l'extracció, fabricació i eliminació, a un model circular on l'aprofitament dels recursos, la reducció de matèries primeres i la seva reutilització i reciclatge siguin els principis rectors per un creixement basat en un model regeneratiu.

Cal desvincular el creixement econòmic de l'ús dels recursos naturals no renovables, que han provocat una pèrdua de la biodiversitat i un estrès hídric considerable entre altres aspectes.

L'impuls de l'economia circular ens ha de permetre establir un marc de sostenibilitat de productes i desenvolupar un sector industrial a nivell europeu per reduir la generació de residus i establir la base per un disseny de productes reutilitzables i duradors en el temps.

- *Donem suport al nou Pla d'Acció d'Economia Circular de la Unió Europea, que ha de permetre desenvolupar el sector de gestió de residus per transformar-lo en una font de recursos per a la indústria.*
- *Suport a la generació de combustibles renovables provinents de residus, tant en l'àmbit industrial d'alta dependència energètica com en el de la mobilitat, especialment en el transport interurbà i de mercaderies, així com el transport aeri o naval.*
- *Impuls a programes d'innovació i recerca de nous materials i processos que fomentin la circularitat en el disseny i la producció industrial per assolir "productes sostenibles", duradors en el temps i reciclables per poder ser usats de nou com a matèria primera.*
- *Promoció d'una estratègia d'economia circular en la gestió de l'aigua, apostant, entre d'altres, per les biofàctories, com a nou model per aconseguir la regeneració d'aigua, la valorització de residus i la generació d'energia renovable.*
- *Promoció d'una estratègia d'economia circular en l'aprovisionament de matèries primeres per a la indústria i la societat a partir de fonts de matèries primeres renovables pròpies, apostant entre d'altres per les biorefineries.*
- *Impuls a la valorització dels subproductes ramaders com a mecanisme de competitivitat d'un element clau en la cadena de valor del sector agroalimentari.*

COMPROMÍS 6: Mobilitat sostenible

La transformació de sistema de mobilitat té un impacte essencial en l'estratègia de descarbonització. El transport representa al voltant d'un terç de les emissions de GEH i un 40% dels òxids nitrosos.

Una estratègia de mobilitat sostenible, intermodal i connectada ha de tenir en compte:

- *L'electrificació de la mobilitat pot ser més efectiva en l'àmbit urbà que en el transport de mercaderies per carretera, on la viabilitat econòmica de l'electrificació no és evident, i pot ser, tant tècnica com econòmicament necessari buscar alternatives cap a l'ús de l'GNV-GNL, del biometà o l'hidrogen, tant en pila de combustible com en ICE (Internal Combustion Engine).*
- *Necessitat de planificar i agilitzar el desenvolupament de les xarxes de distribució elèctrica per poder afrontar l'augment de la demanda d'energia elèctrica i adequar les infraestructures viàries a la nova realitat.*
- *Es requereix una inversió i potenciació de les xarxes intel·ligents, que permeten la bidireccionalitat. Operadors i transportistes han de transformar la seva activitat i incorporar l'emmagatzematge.*
- *Foment i suport a la indústria de l'automoció a la seva transformació cap al vehicle elèctric i d'altres fonts d'alimentació en combustible alternatius, com l'hidrogen.*
- *Potenciació del transport intermodal de mercaderies, amb l'extensió de l'ús de la xarxa ferroviària.*
- *Promoció dels "hubs" urbans com a nodes de distribució de mercaderies de "darrer quilòmetre" que resolguin els problemes d'emissions i congestió viària.*
- *Promoure els nous models de mobilitat compartida, de mobilitat personal activa i cercar l'eficiència de la mobilitat col·lectiva.*

COMPROMÍS 7: Biodiversitat i recursos naturals

El model de desenvolupament econòmic actual està realitzant una gran pressió sobre els hàbitats naturals, posant en risc la biodiversitat del planeta i tensionant els recursos naturals utilitzats en la producció industrial, agrícola o de serveis.

- *Promoure la regeneració dels ecosistemes naturals tot garantint la seva salut i qualitat en biodiversitat com garantia de salut humana ha de ser una prioritat també del sector empresarial i productiu.*
- *Adoptar pràctiques empresarials que permetin mitigar i minimitzar l'impacte de les activitats sobre la biodiversitat per causa de l'ús intensiu de recursos no renovables. Així com impulsar projectes que garanteixin la restauració d'ecosistemes naturals, fomentin l'aprovisionament industrial amb matèries primes renovables, i afavoreixin la reducció en la utilització de matèries primeres.*
- *Impulsar la contribució del sector agroalimentari en el procés de descarbonització, redissenyant i modernitzant els sistemes agrícoles i ramaders a través d'enfocaments innovadors i circulars assegurant la seva competitivitat i retribució justa, afavorint la promoció de dietes sostenibles i saludables.*

- *Fomentar la construcció de Nature Based Solutions (les solucions basades en la natura) com a instruments per millorar la resiliència urbana així com minimitzar els riscos deguts als fenòmens meteorològics adversos.*
- *Impulsar la regeneració de les infraestructures hidràuliques per garantir els usos sostenibles de l'aigua i la resta dels recursos naturals amb mesures de mitigació i adaptació al canvi climàtic.*

COMPROMÍS 8: Agenda urbana i agenda rural

Mundialment ens trobem en un procés global d'urbanització que comporta una pressió sobre els ecosistemes i la qualitat de vida en l'entorn urbà, així com una despoblació en les zones rurals.

- *Donem suport al desenvolupament d'una agenda urbana que faci possible un desenvolupament i creixement de les ciutats i les seves àrees d'influència sostenibles per a totes les persones a nivell social, econòmic i ambiental.*
- *Cal potenciar una agenda rural que freni la despoblació i el desequilibri demogràfic i territorial. Desenvolupar un pla de bioeconomia que permeti la conjunció de l'activitat econòmica i productiva amb la utilització sostenible dels recursos naturals i l'impuls a projectes de bioenergia i de gestió del territori, donant suport a un model d'implantació d'instal·lacions i infraestructures acordat amb el territori.*

COMPROMÍS 9: Finançament i col·laboració públicoprivada

El Pacte Verd Europeu i l'acompliment del seus objectius requeriran d'un enorme esforç inversor tant privat com públic. Davant d'aquest repte compartit els empresaris afermaran l'assoliment ple dels objectius basats en criteris ESG (Environmental, Social and Governance).

La transformació del model productiu no podrà esdevenir efectiva sense la col·laboració entre el sector privat i el sector públic. La iniciativa privada pot facilitar el finançament de projectes, el desenvolupament i gestió d'infraestructures i serveis públics tot garantint l'eficàcia i eficiència de la gestió dels recursos tant públics com privats, en un marc d'estabilitat jurídica.

- *Impulsar les aliances públic-privades, amb la societat civil, món acadèmic i científic que permetin garantir una transició ecològica i justa cap a un model socioeconòmic sostenible focalitzats en la generació de llocs de treball de l'ocupació verda.*
- *Impulsar ecosistemes de coneixement, innovació i recerca per aconseguir "pools" de desenvolupament territorial.*
- *Fomentar una fiscalitat ambiental positiva que esdevingui un instrument que impulsi el canvi dels sistemes productius cap a models sostenibles i promogui els sectors industrials que fomenten la transició energètica i ecològica.*
- *Cal fomentar índexs d'inversió i pràctica empresarial sostenible, globals, sòlids i fiables, que permetin seguir l'evolució de la rendibilitat de les inversions, finançament o relacions comercials.*

COMPROMÍS 10: Agenda 2030

El compromís del món empresarial i dels sectors productius amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) definits en l'Agenda 2030 de les Nacions Unides és evident i notable.

La centralitat que pren l'assoliment d'aquests objectius per part de les empreses fa que, cada vegada més, els plans estratègics del negoci s'alineïn amb les fites proposades per l'Agenda 2030. És més, un cop les empreses han iniciat aquest camí, l'acompliment d'un objectiu porta a voler escometre'n un altre.

És clar, així doncs, que els ODS es consoliden com a marc integrador i catalitzador per a la transformació empresarial, social i mediambiental però que encara queda un llarg per a recórrer.

Des de Foment del Treball Nacional fomentem la implementació dels Objectius de Desenvolupament Sostenible en les nostres empreses i indústries. Un compromís empresarial sense el qual no es podrà assolir l'objectiu de l'Agenda 2030 de prosperitat per les persones i el planeta.

Foment
del Treball Nacional

Catalunya
2030

Departament de Desenvolupament Sostenible

Via Laietana 32, 1r pis, 08003 Barcelona

T- +34 93 484 12 02

sostenible@foment.com

www.foment.com